

Terhi Heinilä
RAPORTTI

Tunisissa 24.-26.4.2019 järjestettyyn Gender Forumiin osallistui noin 600 naisten oikeuksien edistäjää 70 maasta ja laaja joukko kansainvälisiä järjestöjä. Järjestäjinä oli UN Women, UNDP, Ruotsin ja Tunisian valtiot. Foorumi on jatkoa vuonna 2018 Tukholmassa Ruotsin valtion järjestämälle ensimmäiselle foorumille. Tunis Gender Forum valmisteli osaltaan tavoitteita Pekingin naisten oikeuksien julistuksen ja toimintaohjelman 25-vuotisen vuodelle 2020. Samoin tavoitteena on erityisesti saada nuoret naiset mukaan Pekingin tavoitteiden toteuttamiseen ja siihen keskusteluun, mitä tulevaisuudelta vaadimme ja toivomme.

Naisjärjestöjen Keskusliitto yli 20 jäsenjärjestön ja muun kansalaisjärjestön kanssa valmistelee Suomen Peking +25 -rinnakkaisraporttia. Myös tässä työssä tulee huomioida tarkasti kansainväliset viestit.

Ruotsilla on hyvin vahva rooli kansainvälisen sukupuolten tasa-arvon ja naisten oikeuksien toimijana ja suunnannäyttäjänä kansainvälisesti. Ruotsin ulkoministerin toimesta **Ranskassa ja Meksikossa järjestetään heinäkuussa 2020 Peking +25 -tavoitteita korostava ja juhlistava Global Forum**, jolla on satelliittitapahtumia ympäri maailmaa. On tärkeää, että Suomi on tässä prosessissa ja vaikuttamisessa mukana.

Margot Wallströmin puhe oli vaikuttava. Foorumin henki oli, että Ruotsia kuunnellaan ja pidetään tavoiteltavana esimerkkinä ja roolimallina. Ruotsista oli paikalla paitsi poliittisen johdon lisäksi Ruotsin tasa-arvovirasto, Ruotsin kehitysyhteistyöorganisaatio SIDA ja kansalaisjärjestöjä. Jokaisessa sessiossa oli ruotsalainen osallistuja ja usein myös ruotsalainen moderaattori.

Sisällöltään Tunis Gender Forum oli ajankohtainen ja mielenkiintoinen: Peking +25, naisten ja erityisesti nuorten naisten osallistuminen poliittiseen päätöksentekoon, naiset, rauha ja turvallisuus, seksuaali- ja lisääntymisterveysoikeudet, onlineväkivalta, tiedonkeruun merkitys politiikoille. Puheenvuoroissa oli esillä ajankohtainen tilanne globaalista tasa-arvon takapakista, YK:n turvallisuusneuvoston seksuaalisen väkivallan määrittelyn epäonnistumisesta, meneillään olevista rauhanprosesseista ja neuvotteluista. Monia ministereitä ja kansainvälisten järjestöjen johtoa oli mukana. Tunisian televisiossa foorumi oli laajasti uutisoituja, erityisesti Tunisian pääministeri **Youssef Chahedin** puhe sukupuolten tasa-arvon puolesta.

Nuoret olivat foorumissa keskeisessä roolissa asiantuntijoina, panelisteina, moderaattoreina. Tämä on tärkeää huomioida myös Suomen Peking +25 - prosessissa ja seminaarissa. Osallistujina oli myös paljon tasa-arvotyötä tekeviä miehiä.

Voisimme miettiä, miten Suomi voisi lisätä kansainvälistä vaikuttavuutta ja näkyvyyttä sukupuolten tasa-arvon ja naisten oikeuksien kysymyksissä. Erityisesti esillä oli naisten osallistuminen politiikkaan. Suomen osallistujilla olisi ollut

paljon eri näkökulmia ja annettavaa. Oli tärkeää, että Suomesta oli delegaatio mukana ja nuoria politiikassa toimivia naisia edustajina.

Erytystä foorumissa oli Pohjois-Afrikan ja Lähi-Idän naisten laaja osallistuminen ja alueen naisten äänen kuuleminen. Erytyisesti nousivat esiin sukupuolten tasa-arvon kärkimaina Tunisian ja Marokon naiset. Mukana olivat myös mm. sota-alueiden naiset erityisesti Syyriasta, Jemenistä ja Libyasta.

Verkostoituminen oli foorumissa monin verroin helpompaa kuin CSW:ssä. Järjestäjät olivat onnistuneet hyvin kutsujen lähettämässä, kun mukana oli paljon eri kansainvälisiä järjestöjä, paljon nuoria osallistujia ja maita, joita ei yleensä osallistu kansainvälisiin konferensseihin. Esillä oli myös kansalaistoiminnan ulottuvuudet eri maissa. Suomessa vaikuttaminen tapahtuu useimmiten kansalaisjärjestöjen kautta, kun monissa maissa yksittäiset aktivistit vievät keskustelua eteenpäin.

Tunis Gender Forumin lopuksi hyväksyttiin yhteinen resoluutio. Toivoa tasa-arvotyön tulevaisuuteen antoi, että suositukset kirjattiin Tunisiassa. Prosessiin kuului myös foorumia edeltänyt globaali konsultaatio, jossa oli kirjattu yli 5000 käyntiä.

Vuonna 2020 Peking+25 on erityisenä teemana YK:n naisten asema -toimikunnan istunnossa CSW64 ja Ranskassa ja Meksikossa järjestettävässä Global Forumissa. Tukholmassa vuonna 2018 alkanut globaalien Gender Forumiin prosessi on saamassa Tunisian 2019 konferenssin jälkeen alustavasti suunnitelmassa on järjestää forum vuonna 2021 Etelä-Koreassa.

Tunisian tasa-arvotilanteesta

Tunisia on alueen kärkimaa naisten oikeuksien edistäjänä. Tunisiassa on pitkät perinteet tasa-arvotyössä lähtien vuodesta 1956, jolloin annettiin nk. personal status code, mm. moniavioisuuden kieltäminen. Perinnettä feminismiin ja pitkään mukana olleita toimijoita on ollut. Naisjärjestöt ovat saaneet toimia myös diktatuuriin aikaan. Tunisiassa oli vallankumous arabikeväänä 2011, jonka jälkeen demokratisoituminen alkoi ja kansalaisyhteiskunta kasvoi suuresti. Uusi perustuslaki, jossa ihmisoikeudet enemmän mukana, tuli voimaan. Tasa-arvotyö eteni huimasti. Naisiin kohdistuvan väkivallan vastainen lakipaketti hyväksyttiin vuonna 2017. Parhailaan valmistelussa oleva vanhempainvapaaudistus parantaa äitien asemaa ja isien perhevapaa 2 viikkoon.

AVAJAISET

Ulkoministeri Margot Wallström

”Lähes puolet naisista paikallishallinnossa Tunisiassa on naisia. Viime vuosien aikana demokratia ja ihmisoikeudet Tunisiassa ovat edenneet todella paljon. Tiedämme, että teillä, niin kuin meilläkin on paljon vielä tehtävää ja rohkaista teitä jatkamaan tätä tärkeää työtä.

Haluan aloittaa puheeni kertomalla **YK:n turvallisuusneuvoston eilisestä päätöksestä naisten seksuaalisesta itsemääräämisoikeudesta.** Seksuaaliset itsemääräämisoikeudet eivät sisältyneet tähän päätökseen. Tämä on todella valitettavaa. Raiskaukset, seksuaalikasvatus, mahdollisuus ehkäisyyn, HIV/AIDS, kaikki tämä poistettiin Yhdysvaltojen johdolla resoluutiosta. Tässä tilanteessa olemme tänään!

Olen hyvin pahoillani tästä naisten ihmisoikeuksien polkemisesta. Naisille määrätään miten he pukeutuvat, millaisia ovat heidän seksuaalioikeutensa. Vaikka ihmisillä on oikeus konservatiivisiin arvoihinsa, kaikilla ihmisillä, kaikilla naisilla on oikeus ihmisoikeuksiin. Ehkä nämä miehet ajattelevat menettävänsä naiset, menettävänsä rakkauden.

Meidän tulee kunnioittaa toisiamme. Meidän tulee tehdä työtä yhdessä. Etiopia asetti hallituksen, josta puolet on naisia. Indonesia on juuri nimittänyt naisia rauhanneuvottelijoiksi.

Meillä on tällä hetkellä laaja jakautuminen avoimuuteen ja sulkeutuneisuuteen. Sukupuolten tasa-arvossa ei ole mitään mysteriaa. **Rights, representation and resources**, meidän tulee saavuttaa nämä kolme tavoitetta. Sukupuolten tasa-arvo ei ole naisten asia, vaan ihmiskunnan asia. Sukupuolten tasa-arvo merkitsee rauhaa ja on demokratian ja ihmisoikeuksien elinehto. Tasa-arvoiset yhteiskunnat ovat paremmin koulutettuja ja vauraampia. Tämän tuomme pöytään, tämän tuomme kotiin.

Meidän tulee lisätä naisten taloudellisia oikeuksia. Tyttöjen oikeudet tulee olla vahvemmat, tytöillä tulee olla oikeus koulutukseen, heillä tulee olla oikeus omaan kehoon, seksuaali- ja lisääntymisterveysoikeuksiin. Meidän tulee investoida seksuaalikasvatukseen, ehkäisyn mahdollistamiseen, seksuaali- ja lisääntymisterveyteen. Naisten tulee olla puolet hallinnosta. Kaikessa mitä teemme, jokaisessa maassa, meidän tulee lisätä naisten turvallisuutta. Minunkin maassani naisia kuolee kumppaniensa, rakkaidensa surmaamina. Monet menestyneet naiset kertovat, että heillä on yksi yhteinen piirre, heitä tukeneet isät - ja äidit. Myös tällä on suuri merkitys täällä Tunisiassa.

Haluan vielä lopuksi siteerata 16-vuotiasta ilmastoaktivisti **Greta Thonbergia**. En halua toivoanne, haluan teidän panikoivan ja sitten toimimaan. En voi kuin olla toiveikas, kun te kaikki olette mukana täällä Tunisissa. "Kaikki naiset nouskaa kaduille. Valloittakaa maailma. Naiset kantavat puita, ruokaa, mutta myös vastuuta ja tuskallisia kokemuksia." Jatketaan työtä sukupuolten tasa-arvon edistämiseksi. Uskon, että maailmasta tulee parempi."

UN Women pääjohtaja Phumzile Mlambo-Ngcuka

"Eiliset päätökset YK:n turvallisuusneuvostossa vakuuttivat meille, että meillä on edelleen paljon työtä tehtäväksi ja meidän tulee jatkaa sukupuolten tasa-arvon takapakin pysäyttämistä. Peking +25 juhlietaan ensi vuonna. Meidän tulee huolehtia siitä, että nuoret naiset ovat vastuussa ja mukana työssä, meidän tulee huolehtia naisten osallistumisesta päätöksentekoon ja kehitykseen. Haluamme, että naiset ovat tasavertaisessa asemassa taloudellisessa päätöksenteossa. Ei ole olemassa maata, jossa palkkatasa-arvo toteutuu. Ensi vuonna taistelemme naisia diskriminointia arvoja vastaan. Ne arvot diskriminointia myös miehiä. Taistelemme sukuelinten silpomista ja lapsiavioliittoja vastaan. Yhdessä vuonna 2020 haluamme nostaa nämä teemat esiin ja juhliä. Kokoonnumme Ranskassa ja Meksikossa ja haluamme viettää tätä vuotta ja toteuttaa näitä tavoitteita jokaisessa maassa.

Puolet Tunisin foorumin osallistujista on alle 35-vuotiaita. Olemme ylpeitä tästä tuloksesta. Tulkaamme kuulluiksi. Pian 25 vuotta Pekingin konferenssin jälkeen meillä on edelleen alle 20 prosenttia naisia parlamenteissa."

Tunisian pääministeri H.E. Youssef Chahed

”Meidän tulee turvata naisten oikeudet ja ihmisoikeudet, jotka UN Women on määritellyt. Tavoittelemme ratkaisun löytämistä naisten johtajuuteen. Naisten tasavertaiset oikeudet on tavoitteemme vuodesta 1956. Naiset ja miehet ovat lain edessä tasa-arvoisia. Vuonna 2017 laki naisiin kohdistuvasta väkivallasta hyväksyttiin. Monia mekanismeja ja hankkeita on tämän jälkeen toteutettu naisiin kohdistuvan väkivallan estämiseksi.

Naisten yrittäjyyden rohkaisu ja tukeminen on myös ohjelmassamme. **Naisten osuus yliopistotutkinnosta** on tällä hetkellä yli 60 prosenttia. Olemme saaneet naisille oikeuden eläkkeeseen ja äitiyslomaan (myös isille, lakimuutos parhaillaan vireillä). (Yliopistotutkinnon suorittaneiden naisten työttömyysprosentti on 40, miehillä alle 20 prosenttia).

Tasa-arvo perintöjärjestyksessä on tavoitteena ja Tunisian valtion tehtävissä, naisten osallistuminen yrityselämään ja päätöksentekoon. Haluamme valtavirtaistaa sukupuolten tasa-arvon Tunisiassa. Naisten rooli sosiaalisen koheesion lisääjänä ja taloudellisen tilanteen parantajana maassamme on keskeinen.”

SESSIOT

The transformative demands of Beijing: How they changed the way the world looks?

UN Women, Civil Society Division

Meillä ei tule olemaan uutta Peking-prosessia ja Review-prosessi Pekingin konferenssille ja sen tavoitteille vuonna 2020. Tekeillä on alueelliset raportit, jota UN Women koordinoi. Euroopan unionilla on oma raportti. CSW64:n teemana on vuonna 2020 Peking+25. Miten implementointi on toiminut, mitkä ovat parhaat käytännöt? Nämä teemana ensi vuonna CSW:ssä. Pariisissa ja Meksikossa järjestetään Global Forum 2020, jonka yhteyteen rakennetaan satelliittitapahtumia ympäri maailmaa, joihin kansalaisjärjestöt ja nuoret naiset voivat osallistua. Lokakuussa YK:n turvallisuusneuvostossa käsitellään Peking +25:n teemoja ja sitä miten jatkamme vuoteen 2030 Pekingin suunnassa. Tiedämme, että SDG:n tavoitteena on vuosi 2030, mutta tiedämme, että työ kestävästä kehityksestä puolesta jatkuu myös tuon vuoden jälkeen.

On tärkeää huomata, että kansalaisjärjestöjen raportteja kutsutaan rinnakkaisraporteiksi (Parallel Reports), ei varjoraporteiksi (Shadow Reports). Kaikkien raporttien tulee tulla UN Womenille ja järjestön nettisivuille. Olkaa yhteydessä kansalliseen UN Womenin järjestöön tai tarvittaessa kansainvälisen UN Womenin ”pääkonttoriin”.

On huomattava, että myös UN Womenin tukijamaissa, jotka ovat maailman edistyneimpiä tasa-arvossa, on paljon tehtävää tälläkin hetkellä. On olemassa globaaleja ihmisoikeusstandardeja, joista emme neuvottele ja johon kaiken tulee perustua, eivätkä eri kulttuuriset arvot tai mielipiteet voi niihin puuttua.

Leila Hussaini, Global Fund for Women

”Elämme hyvin erilaisessa maailmassa tänään kuin 25 vuotta sitten. Maailmassa on menty paljon taaksepäin. Miten voimme luoda toimivat rauhanprosessit? Meidän on ymmärrettävä nykyistä maailmaa, jotta voimme muuttaa sitä.”

Demari Kaedbey, the Knowledge Workshop, Libanon

”On tärkeää, että tutkimus on vahvasti mukana naisten oikeuksien edistämisessä. Maailmasta on tullut 25 vuodessa pelottomampi. Toisaalta esim. etelä-pohjoinen - yhteistyö on lisääntynyt aiemmasta. Meidän tulee todella mobilisoida nuoret mukaan Peking-työhön.

Nuorten feministien on tärkeää olla mukana ja kokea tila turvalliseksi, mutta myös vastuu osallistua keskusteluun. Tarvitsemme dialogia. Meillä oli kokous Beirutissa Peking+25:stä. Paikallinen työ on erittäin tärkeää.”

Sofia Barahona Mena, Student Movement, Chile

”Mielestäni meillä on suuri haaste siitä, että vain pieni osa ihmisistä kantaa huolta naisten oikeuksista. Jos haluamme saavuttaa enemmän, meidän tulee pystyä kommunikoimaan myös naisten kanssa, jotka eivät tiedä mitään oikeuksistaan. Latinalaisessa Amerikassa on vain vähän naisten liikkeitä. **Tunisia on meille kaikille erinomainen esimerkki, miten naisten oikeuksia voi edistää.**

Mitä Peking merkitsee minulle?

”Minulle Peking merkitsee työssäni kaikkea ja myös uusia naisten oikeuksien haasteita, joita kohtaamme. Peking merkitsee tavoitteita ja kompromisseja. Meillä kaikilla on omat prioriteettimme ja meidän tulee myös kuulla muiden näkemyksiä. On myös paljon ihmisiä, jotka eivät tunne naisten oikeuksia ja Pekingin tavoitteita.

Uusien kommunikaatiotapojen opiskelu ja käyttäminen. Kutsukaa nuoret naiset mukaan tapahtumiinne ja antakaa heidän osallistua päätöksentekoon. Näen tulevaisuudessa toivoa. **Yksi Pekingin tärkeimmistä vaikutuksista oli mekanismien synnyttäminen, joilla seurataan Pekingin tavoitteiden toteuttamista.**

Mitkä ovat menestymiset ja epäonnistumiset Pekingin prosessissa?

Maaseudun ja kaupunkien naiset, eri ikäiset naiset, ketään ei saa jättää pois. **Intersektionaalisuus on tärkeää. Pekingin haasteena on, että sukupuoli on jaettu naisiin ja miehiin.** Nykyisessä yhteiskunnassa sukupuoli on paljon moninaisempi kuin 25 vuotta sitten kirjoitetussa terminologiassa. Eri sukupolvien välinen työ on erityisen tärkeää tavoitteidemme saavuttamiseksi. Naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon puolesta työskentely on jatkuvaa ja vaatii enemmän kuin yhden sukupolven työn tullakseen valmiiksi.”

Better Gender Data for Better Decisions

Eva Johansson, Senior Policy Advisor, Swedish International Development Cooperation Agency SIDA

”Globaali trendi tyttöjen ja naisten kehitysyhteistyön tukemiseksi ei ole kovin suotuisa tällä hetkellä. SIDA kiinnittää erityistä huomiota naisten tukemiseen.” (Neljä edustajaa SIDAsta paikalla pelkästään tässä sessiossa.)

Hannele Kukler, Deputy Regional Director, Arab States, UN Women

”Tiivis yhteistyö kansallisten tilastoviranomaisten kanssa on tärkeää. Samoin, että tiedonkeruun kanssa toimivat tekevät jatkuvaa yhteistyötä ja analysoivat olemassa olevaa dataa päättäjille tiedoksi. Alueellisen yhteistyön merkitys myös keskeinen.”

Bassima Hakkaoui, Minister of Family, Equality, Solidarity and Social Development, Marokko

Marokon ministeri korosti tiedonkeruun merkitystä ja sen vaikutuksia perustuslain uudistukseen ja Marokon naisiin kohdistuvan väkivallan vastaisen observatorion työhön.

Sandra Schilen, Executive Director, Huairou Commission

Advancing reproductive rights as human rights, ensuring legal framework, young people.

Karin Nilsson, Senior Manager Government Partnerships, Centre for Reproductive Rights, Ruotsi

Seksuaali- ja lisääntymisterveysoikeudet ovat ihmisoikeuksia ja niihin kuuluu myös oikeus tietoon ja oikeus terveyspalveluihin, oikeus ehkäisyn käyttämiseen. Nämä evätään päivittäin niin monelta naiselta.

Catherine Nyambura, ATHENA Initiative, Kenia

Usein resurssit puuttuvat seksuaali- ja lisääntymisterveysoikeuksista. On huomattava, että itäisen Afrikan alueella lähes 70 prosenttia AIDS/HIV:n sairastavista on nuoria, myös nuoria naisia. **Nuoret naiset ovat monella tapaa suuressa riskissä. Kun puhutaan demokratiasta, miten siitä voidaan puhua, jos et voi vastata edes omasta kehostasi, omasta tulevaisuudestasi.**

Naisiin kohdistuva väkivalta ei tapahdu pelkästään kotona, vaan myös julkisessa elämässä, julkisissa liikennevälineissä. **Turvallisiksikin luokiteltuihin abortteihin kuolee Keniassa jatkuvasti naisia.** On tärkeää, että lainsäädäntö turvallista tytöille ja naisille, mutta että myös yhteiskunnalliset normit muutetaan lainsäädännön mukaisesti turvallisiksi. Naisten tulee olla tasa-arvoisia kansalaisia, tasavertaisin oikeuksin koulutukseen ja taloudellisiin mahdollisuuksiin. Naisten ihmisoikeuksia tulee kunnioittaa!

On huomattava, että Keniassa naisilla ei usein ole varaa maksaa synnytystä sairaalassa. Keniassa on ollut myös oikeustapauksia naisten seksuaali- ja lisääntymisterveysoikeuksista.

Esillä oli myös mm. oikeuslaitoksen, tuomareiden kouluttaminen Nepalissa lapsiavioliittojen poistamiseksi ja naisten oikeudellisten oikeuksien ymmärtämisen ja tukemisen puolesta.

Rym Fayla, UNFPA Tunisia

Naisilla on oltava oikeus määrätä lasten määrästä, omasta perheestään, omasta kehostaan. Parempien seksuaali- ja lisääntymisterveysoikeuksien kautta mm. äitiyskuolleisuus on pienentynyt, seksuaalinen väkivalta on vähentynyt Tunisiassa. Naisten oikeus osallistua yhteiskuntaan. **Sukuelinten silpomisen ja lapsiavioliittojen lopettaminen liittyy seksuaalioikeuksiin.** Naisilla on oltava oikeus ja mahdollisuus ehkäisyyn käyttämiseen, äitiysterveyteen, turvalliseen raskauden keskeytykseen, tarvittavaan tietoon seksuaali- ja lisääntymisterveysoikeuksista.

Humanitaarisista kriiseissä on myös huomioitava seksuaali- ja lisääntymisterveysoikeudet. On huomioitava vammaiset naiset, pakolaisnaiset, seksuaalivähemmistöt jne.

Ruotsin SIDAn Eva Johansson

Ruotsin kehitysyhteistyön ja ulkopolitiikan feministiset linjaukset olivat esillä myös tässä seksuaali- ja lisääntymisterveyttä käsittelevässä sessiossa. SRHR on ihmisoikeuksien keskeinen osa sen lisäksi, että se on oikeus terveyteen. "Olen ylpeä siitä, että SRHR on mukana globaaleissa kestäväen kehityksen tavoitteissa, Agenda 2030:ssa. Ruotsi on toiminut yhteistyössä saman mielisten valtioiden kanssa, jotta SRHR saataisiin mukaan globaaliin terveydenhuoltoon. SRHR:n tukemiseen on saatava riittävä rahoitus maailmanlaajuisesti.

Vihreiden naisten **Annika Ojala** toimi moderaattorina keskustelussa **The role of Parliamentarians in the lead up to the Beijing +25.** Nostimme esiin Suomen vaalien tuloksen naisten ennätysmäärästä eduskunnassa ja sen pitkäjänteisen työn, joka tähän on vaadittu.

Anna Falk, Ruotsin tasa-arvovirasto

Tasa-arvotiedon analysointi ja implementointi ovat Ruotsin Göteborgissa sijaitsevan tasa-arvoviraston tehtäviä. Tasa-arvotyö on pitkäjänteistä ja vaatii aikaa ja verkostoitumista. Yksi suurimmista tasa-arvoreformeista Ruotsissa on perustettu naisten työssäkäynnille, erillinen verotus, oma omistusoikeus, sosiaaliset oikeudet. Silti Ruotsin naiset eivät vielä ole samapalkkaisia. **Tasa-arvotyössä ei kannata ajatella nopeita voittoja ja "boxin" ulkopuolelta katsomista.** Meidän tulee silti löytää uusia keinoja edistää tasa-arvoja ja seurata yhteiskunnan muutoksia. Myös intersektionaalisuus on välttämätöntä. **Jokaisella tulee olla rooli, jokaisella tulee olla ääni.** Myös miehet tulee saada mukaan tasa-arvotyöhön.

Nicolette Bryan, Women's Empowerment for Change, Jamaika

Hallituksen ja kansalaisyhteiskunnan yhteinen ja samaan suuntaan menevä työ.

Marian Jashi, Georgia

Georgiassa on tärkeää estää lapsiavioliittoja.

Sonja Lokar, Executive Director of the Central and Eastern European Network for Gender Issues, Slovenia

Naisten tavoitteet pyritään saamaan ensin läpi parlamentissa ja sitten hallituksessa. Naisten tulee olla kunnianhimoisia. Naisten turvallisuus politiikassa. Meidän tulee seurata 16-vuotiasta Greta Thonbergia ja ilmastoliikettä.

Women's participation from peace-building to reconstruction to sustainable peace

Ayhanm Ashan Al Maleh, UN Peace Building Support Office

Naisten tulee osallistua laajasti kehitysohjelmiin, erityisesti laajoihin jälleenrakennushankkeisiin, jotka usein ovat miesten hallinnassa.

Laila Alodaat, MENA Director, Womens International League for Peace and Freedom

Feministinen talous on tärkeää myös rauhanprosesseissa. Katastrofien ja sotien kustannuksia ei voi jättää naisten vastuulle. Usein naisten tarvitsema infrastruktuuri viivästy. Ihmisoikeusvelvoitteet sitovat kaikkia. **Feministinen sukupuolten ja poliittinen analyysi on rauhanprosesseissa välttämätön.** Ei tule kannattaa heitä, jotka ovat olleet sodan takana. Liian pitkään jatkuva naisten uhriuttaminen ei mielestämme ole hyväksi. Ihmisoikeusrikkomuksista on korvattava. On tutkittu, että Syyrian pakolaisnaisilla vain 4 prosentilla on omaisuutta.

Randi Davos, Director, Gender Team, UNDP

Miten humanitaarinen apu ja rauha voidaan yhdistää? Tulevan sukupolven sitouttaminen mukaan. Suurin aukko naisten tukemisella on poliitikoiden ja kehysten puute. Raha ei ole yleensä se ongelma, vaan miten se käytetään. **UNDP:llä on uusi julkaisu Advancing Gender Equality and Womens Empowerment in Crisis and Recovery Setting**, joka on erinomainen työkalu.

On huomattava, että vähemmän kuin 15 prosenttia hauraista valtioista tavoittelee sukupuolten tasa-arvoa. Meitä vaivaa erityisesti lapsiavioliittojen kasvava määrä kriisialueilla. Tämä on lopetettava välittömästi. Tytöt ja naiset kriiseissä ovat haavoittuvassa asemassa, kun he joutuvat jättämään kotinsa, työnsä, omaisuutensa. On hyvin kiireellistä toimia tässä asiassa.

Sanna Kaskeala, EU Integrated Border Assistance Mission in Libya

Naisten osallistuminen eri keskusteluihin eri tasoilla, mm. poliisin yhteistyössä, on välttämätöntä. Koulutus on tärkeää, samoin laaja hallinnon lähestymistapa. Naisten osallistuminen. Sukupuolten tasa-arvon valtavirtaistaminen on usein Libyassa vaikeaa. Järjestämme kuitenkin koulutusta ja lisäämme taitoja naisten oikeuksista, esim. poliisissa, vankiloissa.

Moderaattorina toimi **Tatjana Jiteneva**, Peace and Security Specialist, UN Women

How to respond to the rights, needs and aspirations of young people
Karin Strandås, Ruotsin valtiosihteri tasa-arvoasioissa

Valtiosihteeri Karin Strandås aloitti torstaipäivän ja korosti **nuorten osuutta sukupuolten tasa-arvon edistämässä, samoin poikien ja miesten tärkeää roolia tasa-arvon saavuttamisessa**. Nuorten on saatava olla mukana muokkaamassa tulevaisuutta, jota he tulevat elämään. Hän nosti esiin, miten Ruotsissa kuullaan systemaattisesti kansalaisjärjestöjä, myös nuorisjärjestöjä, samoin järjestöihin kuulumattomia nuoria. Meillä on meneillään YK:n lasten oikeuksien sopimuksen implementointi parlamentissa, jossa tulevat esiin myös nuorten äänen kuuleminen. Teemme paljon työtä viestien eteenpäin viemiseksi nuorille paikallistasolla. **Sukupuolten tasa-arvon vahvistaminen, intersektionaalisuus, vammaisten naisten asema ja naiseen kohdistuvan väkivallan estäminen ovat tärkeitä meille kaikille.**

Teemme myös paljon työtä naisjärjestöjen kanssa ja Ruotsilla on aina naisjärjestöjä mukana virallisessa CSW-delegaatiossa, yleensä neljä organisaatiota, tänä vuonna kuusi naisjärjestöä osallistui Ruotsin viralliseen delegaatioon.

Bassima Hakkaoui, Minister of Family, Equality, Solidarity and Social Development, Marokko

Nuorten tulee saada osallistua politiikkojen valmisteluun. On monia stereotypioita, joita meidän tulee voittaa. Haluan myös muistuttaa, että tänään todistamme naisten voimaantumista ja nuorten osallistumista. Teknologian kehittyminen on uusi investointi ihmiskunnan kehittymiselle ja tasa-arvon lisääntymiselle. Meillä Marokossa on painotettu erityisesti tyttöjen koulutusta. Erityisesti maaseudun tyttöjen vanhemmat toisinaan ovat hyvin konservatiivisia eivätkä näe tyttöjen koulutuksella arvoa.

Samoin tytöt voivat kohdata väkivaltaa, raiskauksia. Siksi tuemme erityisesti tyttöjä tukevia projekteja ja vaikutamme vanhempien ja opettajien asenteisiin. Naisten yrittäjäyys ja rahoituksen saaminen yrittäjyydelle on meille tärkeää. Vammaisten tyttöjen ja poikien erityisten tarpeiden ja raskaana olevien tyttöjen tukeminen on ohjelmassamme. Vuoden 2011 Marokon perustuslain uudistus toi monia parannuksia perheen ja nuorten asemaan.

Naiset parlamentaarikkoina ovat muuttaneet suuresti maamme politiikkaa. Tyttöjen diskriminaatio kotona on vielä meillä yleistä. Kulttuuri on muutettava! En vastusta sinällään patriarkaalisen tapaa. Minulle annettiin mahdollisuus valita opinnot. Meidän on taisteltava naiseen kohdistuvaa väkivaltaa vastaan.

Kahdenkeskinen palaveri Marokon ministerin kanssa

Marokon ministerillä oli foorumissa näkyvä ja voimakas rooli. Osallistuimme ministeri Hakkaoui kanssa CSW63:ssa Espanjan järjestämän sivutapahtumaan naiseen kohdistuvasta väkivallasta puhujana. Tämän vuoksi ministeri Hakkaoui toivoi kahdenkeskistä tapaamista konferenssin aikana. Nostin esiin naisten historiallisen määrän Suomen eduskunnassa ja nuorten naisten suuren määrän kansanedustajina ja työmme Istanbulin sopimuksen velvoitteiden suunnassa sekä tänä vuonna jaettavasta IGEP-palkinnosta. Suomi maana kiinnostaa ja Suomea pidetään erinomaisena esimerkkinä. Ministeri Hakkaoui on vierailut kerran Suomessa.

Helena Dalli, Maltan tasa-arvoministeri

Perustin aloittaessani ministerinä komiteat tasa-arvolle, seksuaaliselle ja sukupuolten tasa-arvolle ja järjestän vuosittain tasa-arvon valtavirtaistamisen ja naisiin kohdistuvan väkivallan kokoukset.

Suunnittelen myös tasa-arvoisen talouspolitiikan aloittamista. Sukupuolten tasa-arvo ei ole mitenkään erilainen muista politiikka-alueista, vaan vaatii samaan tapaan koko hallituksen huomion kuten muutkin politiikka-alat. Naisten pääsy mukaan tasavertaisesti työelämään ja työelämän tasa-arvo on tavoitteenamme. Naiset eivät saavuta poliittista tasa-arvoa ilman vaaleissa saatua tukea naisille. Naisten osallistuminen hyödyntää koko yhteiskuntaa.

Olemme muuttaneet lakia siten, että 16-vuotiaat voivat äänestää kaikissa vaaleissa ja siten osallistua yhteiseen päätöksentekoomme. Koulutus on pakollista ja ilmaista 16-vuotiaaksi, samoin yliopisto on ilmaista ja kaikki opiskelijat saavat stipendin opiskelua varten. 53 prosenttia juristeista on Maltalla naisia. Silti ihmisten asenteet ovat vaikeimmin muutettavissa, vaikka lainsäädäntö on muuttunut. Yhteiskunta ei ole kuitenkaan vielä muuttunut. Meillä on edelleen paljon työtä tasa-arvossa.

Abdoulaye Mar Dieye, Assistant Secretary General, Director of the Bureau for Policy and Programme Support, UNDP

Pekingin konferenssin aikaan ollut feministinen liike on ollut merkittävä aina tähän päivään saakka. Meidän on annettava valtaa nuorille johtajille.

Yleisöpuheenvuoro: "Minua hämmästyttää, että YK-järjestelmä voi edelleen lähettää kriisimaihin rauhanneuvottelijoiksi miehiä, jotka vievät yhteiskuntaansa rakentaviin maihin miesten dominoimat hallintojärjestelmät, eivät kommunikoi naisten kanssa eivätkä ota naisia mukaan rauhanneuvotteluihin. Miten tämä on edelleen mahdollista?"

YK:n edustaja vastasi, että jatkuvasti enemmän rauhanneuvotteluihin käytettävistä varoista käytetään naisten mukaan ottamiseen ja voimaannuttamiseen. Samoin, että jos naisia ei kuunnella, tulee painostaa paikallista YK-toimistoa ja UN Womenin maatoimistoa tai alueellista toimistoa.

Ann Bernes, Ruotsin tasa-arvosuurlähettiläs

Meidän tulee jatkaa aktiivista ja integroitua käytännönläheistä työtä tasa-arvon edistämiseksi. Meidän tulee saada myös YK:n turvallisuusneuvoston kieli muuttumaan! Meidän tulee vaatia asioita!

Yleisöpuheenvuoro Libyasta: Sota Libyassa loppui koska oppositio surmattiin lähes kokonaan, ei sen vuoksi että olisimme päässet sopuun. Yritämme edelleen jälleenrakentaa Tripolia ja nyt sitä tuhotaan uudelleen. Tarvitsemme koulutusta, asuntoja. Tuleeko 125000 ihmisen kärsiä, mitä vastauksia teillä on kansalleni? Miksi naiset eivät pääse kansalaistoimintaan osalliseksi Libyassa? EU- jäsenvaltioiden päätökset vaikuttavat siihen, miten ja minne pelastusoperaatiot järjestetään EU:n IBAM:ssa.

Suomen osallistujat Tunis Gender Forumissa olivat

- Naisjärjestöjen Keskusliitto, Terhi Heinilä

- NYTKIS, Annika Ojala ja Katariina Hyvärinen
- TANE, Kirsi Marttinen
- Vasemmistonaiset, Silla Kakkola
- Suomen Tunisian suurlähetystö, Marjo Pekkanen ja Salla-Riina Hokkanen
- Suomen Lähetysseura, Sami Frestadius
- EU Integrated Border Assistance Mission in Libya Sanna Kaskeala

<https://tunisgenderforum.org/>

Konferenssin suositukset

The Tunis Forum on Gender Equality, Ensuring Inclusivity and Equality: Making International Commitments a Reality on the Ground, Beijing +25 Key Recommendations

- The Beijing Declaration and platform for Action remains the road map yet there are area that need to be discussed and addressed
- Strategic Dialogue on next generation gender equality
- Transformative approaches to women's leadership
- Women, Peace and Security recommendations
- Local Government recommendations
- Innovation and technology for economic empowerment recommendations

